

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” N. Meltzer, Sibiu

Foaie politică.

Apăre în fiecare Duminică.

INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un fir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Esplozia din Cluj.

În nrul trecut am scris despre explozia (spargerea) unei bombe la direcțiunea poștală din Cluj. Am spus cum a ajuns lădița în Cluj și cum a explodat bomba din ea. Lădița a fost trimisă la direcția poștală din Cluj, ca ori și ce pachet, pe care nu-l primește adresatul și cari apoi să desfac în funța de

față la doi deregători, ca întâmplător să se aște vrea o scrisoare ca să se poată trimite îndărapt pachetul. Așa s'a făcut și acum. Dar lădița a fost pachetată așa, că desfăcându-se, bomba din ea să explodeze. Și așa s'a și întâmplat. Bomba explodând a rănit pe servitorul dela poștă, care a desfăcut-o, iar pe cei doi dere-

gători, cari erau de față, i-a surzit. Afară de aceasta explozia a zdrobit tot ce era prin casă. A fost noroc, că lădița au desfăcut-o jos, pe padiment, și nu pe-o masă, căci în acest caz toți trei cei de față erau omorâți. Chipul nostru ne arată această nenorocire.

Hotărîri laudabile.

Am zis, că în decursul verii vom lua la rând unele întâmplări, ce s'au petrecut de curând și remprosperându-le în minte, vom trage învățături din ele.

Azi voim să vorbim de două hotărîri vrednice de laudă. »Drapelul« a adus în unul din nrii săi din săptămânile trecute următoarea știre :

»Reprezentanța comunală din Valeadieni (comitatul Caraș Severin) în ședința sa din 29 Iunie a. c. v. cu unanimitate a luat laudabila hotărîre, ca birturile din comună în Dumineci și sărbători ziua întregă să fi închise. Cu plăcere amintim și faptul, că preoții din comună: dnii Ioan Meda și Emanuel Pirtea, precum și învățătorul George Cătană s'au angajat a ținea poporului prelegeri practice și diferite vorbiri folositoare și a învăța pe cei neștiutori de carte citirea și scrierea. Poporul auzind de aceste bune porniri, a erupt în strigăte de bucurie la adresa celor, cari văzând răul ce băntuie în comună s'au grăbit a veni în ajutor cu cuvântul și cu fapta«.

În timpul din urmă am publicat asemenea hotărîri din mai multe comune de a ține închise în Dumineci și sărbători birturile. Nu putem zice, că poporul nostru e bețiv, deși îi place să cerceze birturile. Patima beției însă să lățește tot mai mult și la noi și cu ea țin pas toate urmările rele ale beției, cum este ruina sănătății, prădarea averilor, stricarea vieții familiare etc. Trebuie deci să ne folosim de toate mijloacele ce ne stau la îndemână, ca să punem stavilă acestei patimi. Unul din mijloacele cele mai ducătoare la scop este desigur închiderea crișmelor în Dumineci și sărbători. Dumineca, când lucrul economic încetă, să dă prilejul cel mai bun oamenilor de-a cerceta crișma. Prin închiderea acestor localuri să curmă acest rău și din potrivă oamenii să vor deda, ca în loc să și petreacă vremea în crișme, s'o petreacă cu lucruri folositoare, cetind cărți și foi bune sau ascultând pe alții cari cetesc și așa să aleg cu cunoștințe și învățături prețioase.

Și tocmai cu aceasta stă în legătură și hotărîrea a doua a conducărilor torilor Valeadieni, ca în timpul liber, Dumineca să fie vorbiri poporului și să învețe pe cei neștiutori de carte, a scrie și ceti. Cum știm, hotărîrea de-a învăța cetitul și scrisul pe oameni a fost luată în conferența învățătorilor noștri din Zarand. Bravii învățători au luat îndatorirea aceasta și de atunci s'au declarat și alții a o urma. Vor fi unii, cari vor gândi, că învățatul scrierii și cetirii e greu și nu vor putea să ajungă la rezultat. Să nu o creadă aceasta nime, căci nu e lucru cu neputință. Cum învață băieții mici scrisul și cetitul, pot să-l învețe și oamenii mari. Cunoaștem destui țărani de ai noștri cari au învățat cetitul și scrisul în vârstă înaintată și le pare foarte bine. Omului cu știință de carte li să deschid comorile învățării, având mare folos din ele pentru viață.

De aceea îndemnăm pe fruntașii comunelor noastre de pretutindenea, a aduce hotărîri, ca aceie din Valeadieni și din alte părți și a-să pune pe lucru. Aceste hotărîri sunt spre binele și fericirea noastră și am păcătui dacă nu le-am face.

Sibiu, 9 August n.

Procesul „Luceafărul“. Revista »Luceafărul«, respective redactorul ei, dl Octavian Tăslăuan, este improcesuat pentru nește noutăți, cari, după cum zice procurorul, conțin politică.

Numire de fișpan. Maiestatea Sa a numit de comite suprem al Făgărașului, în locul lui Bauszner, penzionat, pe dl Iosif Szell, protonotar comitatens în Făgăraș.

Conferența națională. Conferența alegătorilor români să va ține în curând, probabil în Sibiu. Un redactor dela »Tribuna« din Arad, a întrebat pe deputatul nostru dl Goldiș despre conferență, care a dat următoarele lămuriri :

»Idea conferenței naționale a fost pusă în discuție de câțiva dintre deputați. Ei s'au adresat dlui George Pop de Băsești, președintele partidului național, cu rugarea de a convoca o nouă consfătuire națională. Zilele acestea ne vom întâlni mai mulți deputați la

Băsești pentru a serba a 72 zi de naștere — nu cum greșit ați publicat d-voastră a 80-a — a președintelui partidului. Cu prilejul acesta să va fixa timpul și locul conferinței naționale. Ea va avea, probabil, loc la Sibiu, ca și în trecut.

»Timpul ei nu este depărtat, peste vre-o 10—15 zile.

Să vor ține trei rânduri de consfătuiri. Cea dintâie va fi a deputaților, a doua a comitetului național din care fac parte și alți fruntași în număr de 18 membri și în sfârșit va fi consfătuirea fruntașilor poporului nostru de pretutindeni. Ei vor fi desemnați prin președintele partidului și vor primi fiecare în parte o invitație personală dela dânsul.

»La consfătuirea a treia, a tuturor fruntașilor, deputații își vor face darea lor de seamă asupra activității lor parlamentare și asupra situației politice. Conferența va discuta aceste lucruri și cu consimțirea tuturor factorilor chemați să va stabili viitoarea atitudine a deputaților în cameră. Să va discuta mai cu seamă organizarea partidului despre care să vor aduce hotărîri.«

Deputații noștri vor ține în luna aceasta dări de samă în cercurile lor.

Deputatul Dr. Iuliu Maniu ține o dare de samă în Vințul de jos înaintea alegătorilor, Duminecă în 11 August c. la orele 11.

Dl Maniu e însoțit de dnii dr. Teodor Mahali și dr. Aurel Vlad. Dela Vinț vor pleca cu toții în celelalte comune ale cercului.

Dl Maniu, cum și ceilalți deputați vor arăta starea politică și vor face cunoscute luptele lor în parlament.

Serbări culturale au fost Duminecă în Băsești, fiind adunarea acolo despărțământul sălăgian al »Asociațiunii« și Reuniunea femeilor române. A fost serbat mult președintele partidului nostru, dl George Pop de Băsești, care a implinit acum 72 ani.

Comitetul național român din Bucovina a ținut la 19 Iulie o adunare la Rădăuți, în care între altele s'a hotărît a să trimită un memorandum camerei imperiale din Viena, prin care să se ceară mai

FOITA.

Judecățile sunt păgubitoare.

De Nic. Dușă, inv.

Moto: cela ce să tot părește toată averea-și cheltuește! și iară-și! Dacă ai vre-o judecată, pregătește-te de plată!

(Urmare și fine)

Procesele au urmări foarte triste. Pre lângă aceea că omul, cheltuește o sumedenie de bani, de multe ori își perde chiar și mintea de răcasul și supărarea ce urmează din proces. Casuri de acestea sunt cu sutele.

Am auzit, am cetit și am văzut chiar, casuri de acele când omul a înebunit din pricina că a pierdut pâra și au eșit doba de i-au luat casa și toată averea, încât el a rămas pe uliță.

Întâmplări de acestea cred că și D-voastră unul fiescecarele ați văzut sau cel puțin ați auzit.

Din pilde de acestea ar trebui să luăm învățătura ca să încunjurăm judecățile cât numai să poate. Căci cei mai mulți să căesc amar pe urma proceselor. Apoi nu trebuie să uităm că, zicala încă zice: »Că mai bună e o învoială strâmbă decât judecată dreaptă«.

Și earăsi psalmistul zice: »Dreptatea și pacea s'au sărutat.«

Apoi Dl Christos încă recomandă omenilor pacea zicând Apostolilor săi: »Pace vouă« »Pacea mea o dau vouă«. Iubițivă unul pe altul precum v'am iubit și eu pe voi, că numai din aceasta ve vor cunoaște omenii că sunteți învățatei mei!»

În cântările bisericesti la antifon dele vers 8 încă să cântă: »Eată acum ce e bun și ce e frumos, fără numai a locui frații împreună; că întru aceasta a făgăduit dl vieața de veci.«

Dar cântarea cea frumoasă îngerească care au cântato îngerii la nașterea Mântuitorului încă ne recomandă pace. zicând:

»Mărire întru cei de sus lui D-zău, și pre pământ pace, între oameni bunăvoire!»

În cele 8 fericiri încă să cântă: »Fericiri sunt făcătorii de pace, că aceia fii lui D-zeu se vor chema!»

Mai încolo în s. Evangelie zice Dl Christos: »Impacă-te cu dușmanul tău pânăce esti pe cale, ca nu cumva ajungând pe mâna judecătorului să fii aruncat în tartarul cel mai din afară, unde va fi plâns și crișnirea dinților!»

Acestea, firește că să înțeleg cu privire la mântuirea sufletului, dar dl Christos ne-a învetat destule pilde și exemple atât cu privire la mântuirea sufletului, cât și cu privire la traiul pământesc. Ne-a arătat cu făpta cum trebuie să ne purtăm unul față de celalt.

Noi suntem datori să-i ținem și să-i urmăm învățătura, fiindcă pentru fericirea noastră s'a făcut om, a trăit și-a murit. Precum chiar însuși zice: »Eu sunt păstorul cel bun și cunosc pe ale mele și me cunosc de cătră ale mele și sufletul îmi pun pentru oi.«

Înainte de a încheia nu pot să nu amintesc un lucru vrednic de toată lauda. Și a nume aceea că, dl I. Dumitrean, învățător

multe reforme economice în favoarea țăranilor și înființarea de grădini froebeliene la țară și biblioteci ambulante pentru ridicarea sătenilor în cultură și bunăstare. S'a mai hotărât a să face pașii de lipsă pentru respectarea limbii românești, care e de multă vreme nesocotită și disprețuită de deregătorii.

Croații. Croații să pregătesc pentru lupta parlamentară la toamnă. Partidul de drept a convocat o conferință pe 22 Aug. c. în care își va preciza ținută.

Un interesant moment e de însemnat și în iniștea de acum. Directorul oficiului de finanțe din Eszék a amenințat pe negustorul de spirt Reichsman, că-l va lipsi de licență dacă nu va înceta cu propaganda sa împotriva mărfurilor din Ungaria. Reichsman a denunțat, prin deputatul Pinterovici, acest caz ministrului de finanțe, care a ordonat împotriva directorului cercetare disciplinară, declarând, că amenințarea aceasta este un amestec nelegal în afaceri politice.

Alegerea dela Beiuș.

S'au ivit până acum mai mulți candidați la deputație în cercul Beiușului. Astfel este Kállay, fiul fostului ministru comun de finanțe Benjamin Kállay. Programul lui nu este cunoscut. Mai este unul Salusinski, kosuthist, redactor, apoi candidatul oficial Rigó Zoltán. Românii n'au candidat încă, dar vor candida în curând. E vorba să candideze pe Dr. Ciordaș ori Dr. Lucaci.

Cu privire la candidare și alegere s'a adresat următorul apel alegătorilor din cercul Beiuș-Vaşcău:

»Fraților! Peste câteva săptămâni va fi alegere de deputat dietal în cercul Beiuș-Vaşcău, pentru că Barta Ferenc cel cu multe făgădueli a fost numit notar public, diregătorie grasă, și astfel a trebuit să abdică de deputație.

E rândul nostru să urmăm suflului nostru să ne alegem ablegat pe

pensionat în Șard încă în adunarea noastră de acum e anul ținută la Sântimbru a depus la mâna casariului nostru un galbin de 20 cor. pentru acel învățător din despărțământul nostru, care va lucra o temă mai bună pentru a desvâța pe oameni dela procese sau judecăți.

Prin aceasta ne-a atras atențiunea asupra acestui obicei urit al poporului nostru, fiindcă noi învățătorii suntem obicinuiți a ținea astfel de vorbiri mai mult despre lucrurile de școală. Dar dânsul cum am zis ne-a atras atențiunea asupra unui rău mare, care sapă la ruina poporului nostru.

Iubiților frați! În lucrarea mea, precum ați auzit cu toții, mi-am dat silința să vă arăt cum să fac procesele sau judecățile în zilele noastre de astăzi, mai încoolo v'am arătat paguba și relele cele multe și mari cari vin asupra acelor cari să părăsc. Unul fiecarele D-voastră, cred că și lea însemnat bine și astfel ținându-le minte — să va feri, cât numai să poate de ele, de procese, pentru că precum am zis la începutul vorbirii, judecățile sau procesele sunt foarte păgubitoare precum zice și proverbul sau zicala: »Cela ce să tot părește, toată averea-și cheltuește!« și »dacă ai vre-o judecată pregătește-te de plată.

unul dintre cei mai harnici bărbați ai noștri, care să fie un sincer apărător al drepturilor noastre.

De aceea și până ce vom hotărî, cine să fie alesul inimei noastre, așteptați în liniște și cu răbdare cuvântul nostru ferindu-vă de profeții mincinoși cari și de asta dată să vor apropia de voi cu fel și fel de făgădueli cu gândul de a câștiga votul Vostru, ca apoi iarăși până la alte alegeri să nici nu audă de voi.

Aduceți-Vă aminte numai de adunarea poporală din 14 Aprile a. c. convocată la Beiuș când din pricina câtorva Tarkaieni, cari ei ne-au aruncat cu petri, ei ne-au batjocorit neamul, era aproape să fie vărsare de sânge între popor; știți prea bine că adunarea a fost împrăștiată, blândul și pacinicul popor huiduit și scos cu forța din oraș, până când bătașii Tarkaieni au fost lăsați în pace și neconturbați.

Și această adunare să ne fie învăț cât prețuesc vorbele și dragostea 48 iștilor și a cârmuirii de azi față de noi.

Dzeu cu noi și cu sfânta cauză!
Beiuș la 1 August 1907.

Câțiva alegători români
din Beiuș.

Din România.

Deputația iaponeză.

Am amintit, că o deputație iaponeză a fost în România, la București și Sinaia. Deputația a mers apoi la Iași, unde a vizitat orașul, apoi au plecat în Rusia.

Pictorul Grigorescu.

În Câmpina a repozat pictorul Grigorescu, cel mai mare pictor al României, în vârstă de 69 de ani. El a studiat pictura în Paris și a făcut foarte multe picturi de mare preț.

Roadă.

Conform datelor statistice publicate de ministerul de agricultură din România, roadă grâului e prețuită în anul acesta la 16 milioane hectolitre, față de 40 milioane, cum a fost anul trecut. Anul acesta e roadă grâului mai rea chiar decât a fost în 1904, în care an cu toate că a fost secetă mare, totuși a fost o roadă de 18 milioane hectolitre.

DIN LUME.

Întâlnirea dela Svinemünde.

O întâlnire de domnitori a avut loc la Svinemünde, un port al Germaniei, în 3 Aug. c. și zilele următoare. S'au întâlnit împăratul Germaniei cu Țarul Rusiei, fiind cu domnitorii și ministrul de externe rusesc Izvolski și cancelarul Germaniei, Bülow. S'au dat mai multe serbări în onoarea Țarului. Împărații s'au întâlnit pe mare pe vapoare. Acesta e a opta întâlnire a împăratului german cu Țarul.

Întâlnirea are însemnătate politică, anume cu privire la politica externă, asigurând prietenia celor două împărății și intențiile lor pacifice și prin aceasta să asigure și pacea

europăeană. Aceasta să vede și din cele două toaste, ce le-au rostit la prânz domnitorii și în care să accentuează buna prietenie.

Țarul a plecat în 6 l. c. din Svinemünde.

România și Turcia.

— Prietenia între România și Turcia. — Sultanul și Aromânii. — Primirea misiunii române în Constantinopol. —

Între România și Turcia există acum cele mai bune legături de prietenie, despre ce s'a dat dovadă în repețite rânduri în timpul din urmă. Românii, cari să abat prin Constantinopol, sunt primiți foarte bine de cercurile hotărâtoare turcești și precum ne aducem aminte, de curând Sultanul a trimis regelui Carol prin o strălucită deputație, însemnele unui înalt ordin turcesc.

Prietenia aceasta își va da roadele sale bune, cu deosebire în ce privește starea fraților noștri din Macedonia, a Aromânilor. Guvernul turcesc a adresat de curând o notă guvernului grecesc, provocându-l să nu mai lase a trece în Macedonia, sub comandă de oficeri greci, bande armate din Grecia, cari precum știm, au săvârșit și săvârșesc atâtea omoruri prin localitățile Aromânilor.

De altă parte Sultanul a ținut să-și arete bunăvoința sa față de înaintarea pe calea culturală a fraților noștri din Macedonia. O știre mai nouă, comunicată de foile din București vestește, că Sultanul a făcut cunoscut împăternicitului României la Constantinopol, dlui *Paplanu*, că va da din casseta sa particulară 20 de stipendii pe seama tinerilor talentați români din Macedonia, cari ar voi să urmeze cursurile școlilor înalte turcești din Constantinopol.

Tot atâtea semne bune!

Regele Carol al României a dăruit Sultanului decorația ordinului Carol I. și colanul ordinului în briliante a fost dus la Constantinopol de o deputație română, în frunte cu ministrul de războiu, generalul Averescu. Deputația a aflat o primire strălucită la Sultan și în Constantinopol, cece e o vie dovadă, că Turcii pun mare preț pe prietenia României.

Eată cum a fost primită deputația română:

Vineri 26 Iulie a sosit în Constantinopol cu vaporul Împăratului Traian, misiunea extraordinară română în frunte cu dl general Averescu, ministrul de războiu, spre a aduce M. S. I. Sultanului colanul ordinului Carol I. în briliante. În port au fost primiți de dl Ministru Papiniu cu întreg personalul legațiunii și al Consulatului. Din partea M. S. I. a Sultanului au fost primiți de E. S. Hairedin B y, Memduh Bey și Gemil Bey. De aci au plecat cu trăsurile Curții imperiale și s'au dus la hotel »Pera Palace« unde li-s'a rezervat odăi din ordinul Sultanului.

A doua zi Sâmbătă tot în trăsuri dela palat au vizitat orașul, muzeul, tezaurul imperial și alte lucruri importante.

După masă dl Averescu împreună cu dl ministru Papiniu au vizitat pe E. S. Tefik Paşa ministrul afacerilor străine. Mai târziu cu un vapor imperial i au transportat în Bosfor spre a vizita pe reprezentanții puterilor străine.

Duminecă dimineața s'au dus spre a vizita școala militară dela Pangaltı, unde au fost primiți de mareșalul Zeky paşa, mare maestru de ceremonii și de mareșalul Abdulah paşa, șeful cabinetului militar al Sultanului. Aci membrii misiunii au vizitat toate despărțămintele școlii, asistând de asemenea la diferite exerciții făcute de elevi.

La sfârșit li s'a dat câte un ceaiu. La orele 5^{1/2}, membrii misiunii părăsiră »Pera-Palace«, în trăsură împărătești însoțiți de Memduh bey și Gémil bey, spre a să duce la Yıldız K'ok. Cortegiul era urmat de lancieri călări din garda împărătească. La palat să găsea deja E. S. de Papiniu, ministrul român din Constantinopol, dl Ferich'de, Misir Sp. Constantinescu, Conțescu, Carp, Lahaille, Mijzi și dl dr. Grosman.

După puțin dl general Averescu însoțit de dl Mitilineu, dl căpitan de roșiori Prodan și de dl ministru Papiniu a fost introdus de E. S. Galip paşa, mare măiestru de ceremonii, lângă M. S. I. Sultanul căruia i-a remis colanul ordinului »Carol I« în briliante, precum și o scrisoare autografă a M. S. Regelui României. În cursul audienței, la care erau de față și E. S. Tefik paşa ministrul afacerilor străine, M. S. I. Sultanul a fost de o extremă bunăvoință față de dl general Averescu și de membrii misiunii. După aceasta M. S. I. Sultanul a dat d-lui Averescu marele cordon »Osmanic« cu placă în briliante. Au mai fost decorați d-nii Mitilineu, Prodan, Conțescu, Carp și Grosman.

După audiență s'a dat un prânz de gală, la care au luat parte toți oaspeții români, Marele Vizir, ministrii de externe, războiu, marină; Zey paşa, Hagi Ali paşa, Tahsim paşa, Izet paşa, Nuri paşa, Abdulah paşa, și ceilalți înalți demnitari ai palatului. După prânz dl general Averescu și dl ministru Papiniu au fost d-n nou primiți în audiență de Sultan. După aceasta misiunea a părăsit palatul imperial cu același ceremonial cu care a fost primită la sosire.

A doua zi dimineața misiunea română a vizitat cazarma de artilerie dela Pera, în urmă pe marele Vizir, ministru al afacerilor străine și pe marele maestru al artileriei.

La orele 12 misiunea a luat parte la un bogat dejun oferit de către ministrul de războiu Rizda Paşa, la reședința sa dela Bechtache. Au asistat asemenea d-nii Papiniu, Lahille, Conțescu. Dejunul a durat până la orele patru.

În urmă misiunea însoțită de mareșalul Abdulah paşa a vizitat grajdurile imperiale și fabrica de porțelan dela Yıldız K'ok. Două minunate vase, produse de această fabrică au fost cinstite generalului Averescu ca dar al Sultanului. În urmă a asistat la mișcarea trupelor de gardă în piața de arme specială dela Yıldız. Marele maestru de ceremonii a venit să aducă generalului

Averescu ca dar din partea Sultanului un superb ceas de aur împodobit cu briliante, și un lanț de briliante și rubine de o neprețuită valoare, d-lor Mitilineu și Prodan bumbi de manșete de briliante.

Seara a avut loc la dl Papiniu o cină: au fost de față membrii misiunii, delegații convenției de comerț, personalul legațiunii, marele vizir, ministrii de externe, războiu și marină, marele maestru de artilerie mareșalul Abdulah paşa, mareșalul Kamphoconer paşa și alți deregători și fruntași otomani

Misiunea română a plecat din Constantinopol, fiind condusă cu același ceremonial cu care a fost primită.

Școlile și învățătorii noștri. În preajma întrunirii conzistorului Metropolitan.

— Glasul unui învățător. —

(Urmare și fine.)

Din sinul familiilor de învățători, pe lângă toate miseriile cu cari au avut a să lupta, au eșit totuși un frumos contingent de meseriași, neguțători și chiar oameni de știință, cari crescuți fiind în neagra sărăcie, au știut în urmă să aprecieze banul câștigat cu trudă și sudoare.

Atâta totuși vor vrednici și învățării noștri, ca acum după ce noua lege le asigură și lor un salariu cinstit, să se caute cât mai îngrabă a li să ușura soarta și a-i lega cât mai tare de biserica mamă. Ei vor rămânea atunci și mai departe ca o puternică zală, care va înălțui pe poporul român de biserica și școala sa. Atunci, darul danaic nu va fi pentru ei prețul sângelui.

Ca toate celelalte legi ale patriei noastre, așa și noua lege școlară, în ce privește instrucțiunea din limba maghiară, pretinde maximul. În împrejurările în care trăim, trebui-va să se mulțamească și cu minimul.

Ce privesc celelalte părți din noua lege cari ne ating mai de aproape, în mare parte noi purtăm vină; dacă nu ne am îngrijit cu 20 sau 30 de ani mai înainte pentru crearea de fonduri prin toate comunele în mod obligator. Ceea ce n'am făcut până acum, nu vom putea face în 3 ani. Deci în tot cazul 75% dintre școlile noastre vor trebui să recurgă după ajutorul de stat. Să ne mulțămim dacă 25% vor putea fi susținute și pe mai departe, cu întreagă sudoarea noastră.

Pentru cei mai mulți, și cu deosebire pentru învățătorii este o enigmă trăgănarea afacerii până la anul 1910.

Prin o astfel de purcedere, statului i să dă respiriu de a-și întocmi bugetul după plac și din anuale câștigate sau mai bine z'is cinstite de confesiuni în visteria statului, la 1910 vom fi bătuiți cu armele noastre. Statului îi va da atunci mâna să excepționeze cu atât mai multe școli confesionale și să le prefacă în școli de stat. Numai acesta poate să fie adevăratul profit al trăgănării de pe o zi pe alta.

Dacă totuși, și pentru aceste 75% ale școlilor noastre, să spercăză vre

un mod de salvare, să se arete bunăvoință, cel puțin față de învățătorii cari cad în comunele celor 25%. A beneficia de starea de tranziție timp de trei ani, ca să rămână în pungile comunelor sumele ca de fapt compet învățătorilor, încă nu e profit. Pus în cumpănă dreaptă profitul acesta material cu cel moral și intelectual, cu siguranță că pierderea va fi cu mult mai mare.

Învățătorii să vor disgesta, vor perde increderea, vor apuca pe căi răslețe și la timpul său, nu să vor mai afla la posturile lor.

Nu peste mult, Măritul conzistor Metropolitan să va întruni la Sibiu, să sperăm că soluțiunea ce să va da cauzei, va fi una dintre cele mai favorabile pentru frații învățători, cari până atunci au cuvântul.

Acesta e signalul unui

învățător.

Roada și starea sămănăturilor.

Despre roadă și starea sămănăturilor să comunică din câteva locuri următoarele informații:

Sibiu. Suntem în toiul secerișului. Asupra rezultatelor roadei nu să pot comunica date hotărâte. Cucuruzele sunt frumoase și să dezvoltă în împrejurări prielnice.

Orăștie. În urma ploilor din urmă, ce s'au revărsat pe aici, să vor îmbunătăți otăvurile și miriștea, de cari să simte mare lipsă din cauza fânului neîndestulitor. Rода primăverilor și cu deosebire a cucuruzului promite a fi foarte bună.

Deva. Timpul e cald și frumos, la începutul săptămânei trecute a fost ploaie cu vijelie. Secerișul s'a isprăvit, căratul și treerul continuă. Grâu și săcară e puțină, calitatea e însă bună. Cucuruzele și celelalte plante de săpat să desvoaltă foarte favorabil. Struguri sunt puțini, însă frumoși.

Arad. Treerul în multe locuri e deja pe sfârșite. Rода grâului în deobște e mijlocie. Cucuruzele în urma ploilor ce săptămâna trecută s'au revărsat asupra întregului comitat în multe locuri s'au îndreptat așa, că promit o roadă bună.

Timișoara. Timpul e cald și uscat. Căldurile mari împiedecă cucuruzul și astfel pricinuesc pagube simțitoare. Grâul dă 2—3 măji metrice la jugherul catastral.

Verșeș. Rода de grâu e 2 și jumătate măji metrice la jugherul catastral. Rода cucuruzului, dacă nu va ploua încurând, e amenințată serios, așa că poate scădea aproape la jumătate.

Sătmăre. S'au făcut câteva probe de treer, rezolta grâului e 5—5 și jumătate măji metrice la jugherul ungar (= 1200 stânjini pătrați). Seceta mare a zăbovit dezvoltarea cucuruzelor.

Sănmiclăușul-Mare. (Bănat). Recolta grâului ca cantitate, cât și ca calitate nu e mulțumitoare. Sunt adecă holde în care s'a produs abia 1 măjă metrică grâu, în deobște sunt 2—3 măji metrice la jugherul catastral.

Rода orzului e destul de bună, în unele locuri sunt peste 9 măji metrice, în altele 7—8 măji metrice la jugherul catastral. Căratul ovășului să face acum, prospectele de roadă sunt destul de bune.

Cucuruzul promite o roadă bună.

Capitalismul.

În veacurile trecute, după cum ne spun datele istorice, încă au fost oameni și societăți, cari dispuneau de capitale, adică de sume mai mari de bani, dar ce folos au fost de acelea, dacă ei nu le știau întrebuința, ca să fie și spre binele poporului. Astfel împărații, craii, papii, prinții, conții (grofi), baronii și nobilii mai mari aveau săculețe pline de bani de aur, ba unii să zice că aveau chiar pivnițe pline cu de aceia și totuși pentru popor, cu care zilnic veneau în atingere nu făceau nimic. Poporul pe cele mai multe locuri era legat de pământ, pe care trebuia să l lucreze pe sama domnului pământean, primind și el o parte din roada aceluia ca să poată trăi.

Ce e drept, că și în timpurile acelea mai era pe ici-colea și câte un domn pământean mai cu inimă, căruia făcându-i-să milă de suferințele poporului, îi cumpăra une-ori prisosul roadelor, pe care apoi îl vindea neguțătorilor străini, înlesnind prin aceasta puțința aceluia, de a ajunge la ceva parale, ca astfel să și poată plăti darea, care în cele mai multe cazuri ajungea tot în mâinile lui. Atunci să puteau câștiga bunurile vieții numai prin lucrul mânilor, după cum și le mai câștigă până astăzi popoarele necivilizate.

În veacurile trecute, după cum să adeverește de asemenea prin datele istorice, Europa noastră nu putea nutri mai mult ca 50 milioane de locuitori, iar astăzi ea nutrește 300 de milioane. Atunci, dacă să sporea mai tare numărul locuitorilor, să începeau bătăi săngeroase, cari țineau une-ori cu zecile de ani, ori că venea vr'o coleră, ciumă și alte boale cari d jmuiau pe locuitori, fără ca ei să se fi putut ajuta.

Chiar și nobilii (nemesii) de pe acelea timpuri, nu știau alte petreceri, decât în mâncări și beuturi. Nu știau să meargă la scalde în țări străine, la teatre, circuri sau alte petreceri, căci nu existau de loc. Casele lor nu erau mai frumoase, decât sunt cele de astăzi ale unor economi mai cu stare. Ochi de sticlă la ferestri nu aveau decât de țipă (burduf). Cărpe de bu-

zunar, cămeși de noapte pentru darmit erau nește lucruri foarte rari. Japanezele sau doamnele cum să numesc astăzi, nu să știau purta pe vremurile acelea mai bine, ca cum să poartă astăzi țărancele noastre.

În veacurile trecute omul era robul (sclavu) lucrului, ear astăzi este domn preste acela. Atunci el trebuia să-și facă toate cele de lipsă cu mâinile sale, iar astăzi el lucră mai mult cu capitalul său depus în întreprinderi și cu mașini de tot felul. Cine vrea să-și facă un bordeiu, căci mai cu samă de acestea erau atunci pentru popor, trebuia să și-l sape el în pământ și să și-l acopere; cine vrea să-și facă o casă de peatră, trebuia să și adune el materialul de lipsă și chiar să și o zidescă. Omul de astăzi însă înzestrat cu capitalul de lipsă, nu mai e silit ca să le facă acelea, căci le fac alții pentru el pe plată, iar el intră de cele mai multeori numai în casa făcută gata.

Capitalismul de astăzi este o mare binefacere pentru omenime. Literatura, artele, meseriile, negoțul, ba chiar și civilizațiunea, numai cu ajutorul aceluia s'au putut desvolta și să-și iee avântul acela, pe care-l vedem astăzi. Capitalismul își creează nouă drumuri preste țări și mări îndepărtate, unde deșteaptă chiar și pe popoarele necivilizate la o nouă viață și la o muncă mai ușoară.

Dacă simplul muncitor de odinioară Rockefeller, astăzi cel dintăiu miliardar din America, nu ar fi descoperit izvoarele cele bogate de petrolu de acolo, din ce ș'ar câștiga esistența astăzi milioanele de lucrători și mulțimea de neguțători, cari îl prelucră și transportează în lumea întregă? Dacă Dreher nu ar fi înființat cel dintăiu stabiliment de bere, unde și-ar fi putut afla de asemenea esistența lor milioanele de lucrători, vânzători și cărciumari de această beutură modernă atât de lăpățată în toată lumea civilisată?

E drept, că capitalismul lucră mai întâiu în interesul proprietarului său, dar în același timp nu uită nici de brațele muncitoare, cari îl susțin și sporesc. Propriul interes mai întâiu este o lege concreșentă în firea noastră o-

menească, contra căreia nu să poate lupta cu destulă izbândă. Dar nu numai la oameni, ci chiar și la animale și plante vedem lupta aceasta pentru esistență și propriul interes mai întâiu, dacă suntem cu destulă băgare de samă.

(Va urma.)

Ioan Georgescu.

Beția și urmările ei.

Convorbiri de
I. Maniț Popa, inv.

Predat cu ocaziunea examenului, de 5 elevi de repetițiune.

(Urmare.)

Inv.: Trebuie să vă lăsați de rachiu. Iacă ce a pățit Pârjol. Că el nici chiar în săptămâna mare n'a putut a să răbda de otrava sătanii. Hăil hăil! Apoi D-zău nu bate cu băta. Păcatul își caută vinovatul, că ochiul lui D-zău nu doarme, și omul trebuie să se gândească, că are și moarte și viață și moartea nu vine când o chiamă omul ci când nici nu te temi numai o vezi la capul tău. Ș'apoi atunci e tâziu, că Dumnezeu nu ascultă rugăciunea celui beat. Că uite și astăzi e așa, pe când la biserică sună clopotul chemând pe oameni la închinăciune, oamenii noștri face să răsune masa crijmarului cu glaja, chemându-l să le dea rachiu. Apoi aceea i Duminecă? D-zău și-a dat sănătate de ai putut lucra în 6 zile, iar tu nu ai nici atâta frică de el că în a șaptea zi să mergi la biserică și să i mulțamești pentru sănătatea și binele primit dela el, ci numai hil la crijmă. În loc de laudă, îi aduci hulă, în loc de jertfă, îți jertfești sufletul sătanii, în loc să mergi să te închini celui sfânt, mergi și te închini sătanii, care e făcut în formă de rachiu. În loc să duci o lumină ori tămăe, ca să-ți fie luminat și tămăiat sufletul, îți încarci sufletul cu tot felul de păcate. La un om care îți face cel mai mic bine, te căciulești și îi mulțamești, dar celui mai mare binefacător, nu numai că nu i mulțamești ci îl batjocorești și te silești a-l mânia cum ai putea mai tare. Nu te gândești omule, că pentru estea toate ceriul cere răsplătire? Și ce-ți va fi răsplătirea? Iadul! Munca de veci!

Ioan: D-ta ai drept ce spui! Apoi noi să nu mai bem d-le?

VESELIA.

Foaia glameștă a »Foil Poporului.«

Și-a perdut sărmanul mintea.

Un Român fiind odată,
Întrebat de cineva,
Că frate-său, cum să află
Îi răspunde cat'așa:
— El să află nu prea bine
Ba chiar rău, o pot s'o spun:
Și-a perdut sărmanul mintea
E zmintit, ba chiar nebun.
— Ah! ce spui, să poate asta?
Îl întreabă iar mirat!
— »Cum să nu să poată oare,
»Când are gând de însurat.

Petru O. Ūrlățanu.

Mărunțișuri.

Copilul nemulțumit.

— De ce plângi, bătașule? întreabă un bătrân pe un băiat care plângea cu hohote și părea să caute ceva pe jos.

— Am pierdut un ban și o să mă bată mama acasă.

Bătrânul îi dete un ban, dar copilul urmă să plângă.

— Ce mai este?

— Vezi că, dacă l-ași fi avut pe celălalt, ași fi avut acuma, doi.

Diplomat șiret.

Este răspândită în multe părți credința deșartă, că dacă șed la masă d. e. la vre-un prânz, ospăț etc. 13 inși, să întâmplă o nenorocire, fiind numărul 13 nenorocos. Dacă să întâmplă că să nimeresc totuș 13 inși la masă, gazda căsii sau oaspeții fac ce fac și mai cheamă pe cineva, ca să fie 14 inși și apoi numai încep a prânzi.

Despre o astfel de întâmplare să poveștește acum. Trimisul împărăției noastre la Constantinopol, Constans, fusese invitat la prânz la un prietin. Invitații nu veniră toți și cei de față așezându-să la masă, Constans băgă de samă că sunt 13 inși și aceasta nu i venea de loc bine. Oaspeții riseră de credința

deșartă a lui, iar doamna căsii îi zise — rîzând și ea:

— Cum dle Constans? D-ta, om luminat și crezi în astfel de lucruri?

— N'aș putea zice, că cred tocmai sau că mă tem — zice Constans — dar să vezi d-ta, credința aceasta de multe ori s'a adevărit. E curios — adăose el cu șiretenie — că de câte-ori am prânzit 13 inși, în anul următor îi s'a întâmplat câte o mare nenorocire — doamnei căsii...

Constans surise și tăcu, dar doamna căsii, care mai nainte risese de el, tămândă cu aducerea bucatelor pe masă, până ce sosi — al patrusprăzecelea mesean, după care a trimis ea un servitor pe furis.

Sobieski și Românii.

(1686)

de Constantin Negruzi.

(Urmare și fine.)

— Osânda Sfintei Paraschivei! zise bătrânul. Dar tu cum le-ai aflat aceste toate?

Inv.: Ba da, dragul meu! Eu v'am spus cam să beți! La timp și cu rănduială. Dar să beai tu când să începe sf. slujbă, când tot creștinul adevărat merge să laude pe D zău, când chiar clopotele prin sunetul lor ridică laudă celui de sus, atunci omul să-l hulească? E rău! Oare omul nu să gândește că odată trebuie să-și dea samă despre toate celea? Ce va răspunde când judecătorul veacului îl va întreba: cinstita-i Dumineca? Va pleca capul! Va plânge! Iar deavolul să va bucura, că locul lui gătit, nu va mai sta mult gol. Să ne lăsăm de beție, dragii mei, că nu știm când să apropie ceasul!

Lisandr.: Drept d-le învățător, dar vezi că ei chiar și când vin dela biserică, intră în crijmă, să-și ude gatu, care le sfărăie după rachiu, ca varu după apă.

Ioan: Tu!... cu gura ta ai ținea șapte târguri de vorbă.

Învățătorul: Are drept dumnea-ei. Dacă omul a fost la sf. slujbă și are lipsă de un pahar de beutură, ducă-l acasă, pe masa familiei întregi. Hăi! cum îi omu de nesocotit. El ia sf. naforă și apoi merge la crijmă, unde bea rachiu preste ea. Iacă păcatu cum să face! De aceea, că D zău ne tot trimite semne să ne întoarcem, dar noi nu. Oamenii noștri au fost la biserică, au slujit lui D zău, dar acum nu vreau ca deavolul să rămână de pagubă, ci vrea să-i facă și lui pe voe și D zău îl lasă pe om, că are voe liberă. Dar oamenii nu o văd asta, trec puntea cu ochii închiși și atunci văd că n'au pășit bine când sunt în apă. Rău destul!

Ioan: (gândind) Hm! Drept ai d-le inv. Vorbele D-tale sunt toate sfinte și adevărate. D-ta știi cum să pui pe om la calea cea bună.

Lina: Doar nu de geaba îi vorba că: Omului cu învățatură îi curge mîierea din gură. (Va urma).

Românii din Macedonia.

(Urmare și fine).

Nici un popor din Turcia n'a suferit schimbări atâta de adânci și în toate privințele ca Aromânii. Și așa-

derea nici un popor n'a încercat lovituri mai dureroase în organismul său ca poporul aromănesc.

Iată acum un veac și jumătate în Macedonia poporiu zisă Aromânii erau în număr foarte mic. În schimb însă, începând dela nordul Albaniei și mergând înainte de-a-lungul șirurilor și ramificațiilor munților Gramoste și Pindul și până jos de tot în Grecia, toată acea întinderea era locuită fără întrerupere de Aromâni.

Acolo erau acele ținuturi pe cari altă dată grecii le numeau Ano-Vlahia (Vlahia de sus) și Megalo-Vlahia (Marea-Vlahia).

Acolo erau marile orașe aromănești, în fruntea cărora stătea mândra, și puternica Voscopole (astă-zi un sat neînsemnat) cu numeroasele sale castele și palate, cu biblioteca, tipografia și Academia sa, cu cei mai bine de 70.000 de locuitori ai ei, toți oameni cu dare de mână, comercianți cu reputație europeană. În această Voscopole a fost odată și cultură, bogăție și civilizație multă.

Pe vremea aceea Aromânii după natura ocupațiilor lor să puteau împărți în două grupuri mari; a) comercianți și meseriași; b) crescători de vite. Agricultori nu erau, ceice să ocupau cu cultivarea pământului erau în număr neînsemnat.

Comerțul era monopolul Aromânilor din grupul Voscopolean, adică al Aromânilor, cari alcătuiau fostele orașe Voscopolea, Nicea, Lenetopea, Lânca, Nicolita etc. toate aflătoare în Albania și așezate aproape unul de altul.

Acești Aromâni — cei dintâi cari au primit cultura și civilizațiunea — au fost și au rămas până în zilele noastre cei mai pricepuți și întreprinzători comercianți.

Să dau un singur exemplu de actualitate și caracteristic. În orașul albanez Corița, care este piață comercială însemnată, nu s'a putut stabili până astăzi un singur negustor evrei și aceasta pentru bine-cuvântatul motiv că Aromânii Voscopoleni, cari formează pătura comercială prin eselență a Coriței, au eșit biruitori din lupta și din con-

curența cu evreii, reușind să ajungă stăpâni pe teren.

Acești comercianți, cu dibăcia și iscusință înăscută într'ânșii, au jucat pe vremuri un rol de căpetenie în Orient, acaparând mai toată mișcarea economică.

În Turcia nu să făcea nici o operație fără dâșii, fără sprijinul și amestecul lor.

Nu numai atât. Aromânii din grupul voscopolean au fost aceia, cari au pus în legături economice provinciile întinsului, odată Imperiu Otoman cu Statele Occidentului. Așa zisele »companii grecești«, care își întindeau activitatea lor și în țările Românești, aveau puternice așezăminte de bancă și de comerț la Brașov, la Viena, la Budapesta etc., nu erau altceva decât asociațiuni comerciale de Aromâni din grupul voscopolean,

De asemenea dâșii făceau un întins comerț import și export cu republicile și orașele înfloritoare ale Italiei, cum au fost Veneția, Florența, Milano și altele.

Aceștia sunt, ori mai bine zis au fost comercianții Aromânii din grupul voscopolean.

Printre dâșii găsim și arhitecți cu o pricepere și o inteligență date de natură, iar nu căpătate prin studiu. În această privință e destul să spunem, că cele mai frumoase biserici și monumentele mai de seamă din Turcia sunt opera arhitecților aromâni.

Dintre aromânii din grupul voscopolean au eșit și meseriași iscușiți, mai ales în lucrarea argintului în filigrană.

Dar meseriași indemnatici găsim și la Aromâni, specificați sub denumirea de Moțani, cari și până astăzi au ca centre principale orașelele din Grecia Malacași, Călăreții, etc.

Grupul Aromânilor crescători de vite a fost și el foarte însemnat și puternic. În acest grup intră Aromânii ce locuiesc în munții Pindului (atât în Turcia cât și în Grecia), precum și Fârșiroții.

— Eu — știți că m'ați trimis la Iași să văd ce mai este. — După ce s'au dus Leșii, m'am luat cât colea pe urmă lor până la Cotnar, unde m'am întâlnit cu Căpitanul Turculeț, care mi le-au spus; și apoi după ce am văzut că dușmanii și-au luat drumul spre teara lor, am apucat de-adreptul peste codri... Dar oare ce buciună străjerul?

— Fă-i semn să se coboare de pe zid, și să vie încoace.

Nu trecu mult și plăeșul de strajă viind, spuse că o oaste mare să apropie de cetate.

Indată toți alergară pe ziduri.

— Leșii sunt! strigă tânărul ce venise de curând și pe care l-am auzit vorbind; și-au schimbat drumul, și vin aici.

— La porți, flăcăii zise bătrânul. Închietei-le și grămădiți bolovani pe ziduri. Așezați-vă toți pe la metereze. Să nu zică Leahul c'a intrat într-o cetate românească, ca într-o țarină pustie.

— Dar noi suntem numai nouăsprezece și asta-i o oaste întregă, observă unul, cum să...

— Taci, mucosule! îl curmă bătrânul. Te temi că-i peri? Mare pagubă! Un mișel mai puțin.

Vânătorul astfel înfruntat, să trasă rușinat și să sui pe ziduri.

În vremea aceasta oastea să apropiase. Regele trimise un ofițer ca să vorbească cu cei din cetate.

Solul veni la poartă. Bătrânul îl salută de pe zid.

— Bine ai venit, domnule, ce poțiști, dela noi?

— Măria sa Regele Poloniei, mare duce de Lituania ș. c. l. (urma titlurilor) vă face cunoscut ca să vă închinați și să-i predați cetatea împreună cu toate averile și merindele; atunci garnizoana va fi slobodă a eși cu arme și bagaje fără a i-se face nimic, iar cutezând a să împotrivi, cetatea să va cotropi, și garnizoana să va trece subț ascuțitul sabiei.

— Du răspuns M. Sale, zise bătrânul, că laude și îngroziri de este am mai auzit noi, și tot nu ne-am spăriat. Mai bine M. S. și-ar căuta de drum și ar da pacz unor oa-

meni, care nu i-au făcut nimic. Cetatea n'avem gând să i-o dăm cu una cu două, măcar că nu sânt în ea nici averi nici merinde. Tot ce-i putem da este plumbul din puște, pe care îl vom trimite noi de pe ziduri, fără să se mai ostenească să vie înlăuntru.

— Plecați-vă, zise trimisul, și nu vă puneți capul în primejdie.

— Nu purta grijă de capul nostru, domnule. Gândiți mai bine la al vostru.

— Încă odată vă întreb, vă închinați ori ba?

— Ba.

Parlamentarul să duse.

Asaltul începu. Tunurile așezate pe scazi une de lemn băteau neconținut cetatea. Plăeșii răspundeau cu gloanțe care nu făceau greș. Fiește care împușcatură oborea câte unul din vrăjmași, și mai ales din ofițeri asupra cărora erau țintite puștile lor. Leșii pereau fără a face spor.

În ziua d'intăi doi din vânători periră. A doua zi, a treia zi mai căzură cinci și să răniră doi. A patra zi căzu împușcat însuși

Acești Aromâni nu duceau (și mulți nu dac nici până astăzi) o viață sedentară, vara stând la munte, iar iarna coborându-se în ținuturile calde. Ei aveau numeroase turme de oi și erghelii de cai și de epe. Erau bogați și duceau o viață cu totul independentă, în loc de bir plătiind Impărăției un mic dar, peșcheș.

Ca o dovadă de bogăția lor — din nefericire acum apusă — spunem că erau celnici, având câte 15—20.000 de oi, în afară ergheliile de cai.

Dintre acești Aromâni erau și foarte mulți chirigii. Caravanele de cai și cătări ale Aromânilor erau vestite și unice. Tot transportul în Peninsula Balcanică și în o bună parte din Austria era făcut de Aromâni.

Cum trebuie hrănite vitele?

Mulți economi au obiceiul de a hrăni vitele foarte ne potrivit, mai ales ce să atinge de nutrețurile de putere precum e urluiala, ovăsul etc.

Economii noștri și mulți sunt de aceștia, cred că e mai bine a hrăni vitele mai mult cu sorbituri, și amestecă ia tărâțe, urluială, etc. o mulțime de apă, crezând că astfel le priește mai bine animalelor, ceea ce însă nu-i drept. Cine să va uita bine va lua seamă că vitele mănâncă cu mai mare plăcere nutrețurile de putere uscate, decât în formă de sorbitură.

Nutrețurile amintite dacă să dau la vite în formă de sorbituri, în'acresc de multe ori, mai ales dacă nu să curătesc troicile cum să cade, ceea ce să întâmplă cam des la economi noștri și au urmarea rea că jgnesc sănătatea animalelor în multe cazuri de tot rău.

Afară de toate aceste amintite mai este și altă împrejurare care ar trebui să reție pe agricultori dela hrănirea nepotrivită cu sorbituri și anume aceea, că sorbiturile nu să folosesc așa de bine de animale, ca nutrețurile în formă uscată. Măncând adecă animalele nutrețurile umede ele să lăcomesc din cale afară la ele, nu le îmbală deajuns și nici nu le mistuiesc cum să cade.

Mai ales la vitele cornute e hrănirea cu sorbituri de tot nepotrivită și ne-naturală, căci sorbiturile nu să rețin în borhan, ci trec deadreptul în stomahul mic în care nu să mistuiesc toate materiile cu desăvârșire, ceea ce însemnează o pagubă destul de mare. Din toate aceste pricini aci amintite e cel mai potrivit a hrăni vitele cu nutrețuri uscate și nu cu sorbituri.

»Agricultorul.«

FELURIMI.

Ce este gazetarul? La deschiderea școalei de gazetari sau cum să mai zice, ziariști din Paris, foaia »Gaulois« s'a adresat la mai mulți scriitori francezi vestiți, cu întrebarea, ce este gazetarul?

Eată doue răspunsuri:

Adolf Brisson a răspuns următoarele:

»Gazetarul este cel mai bun și cel mai rău om din lume. Poate face bine, dar și rău. Răspândește adevărul, dar poate răspândi și minciuna. (Avis gazetarilor j dano-unguri! Red.) Il puteți pizmui, căci își poate da în vileag liber gândirile. (Să vede că Brisson nu cunoaște pe procurorii noștri! Red.) Compătimiți-l însă, căci el lucrând cu cea mai mare încordare, desvoaltă mai multă energie și capacitate, de cât ar fi de lipsă la alcătuirea unui lucru, ce are să dureze veacuri. Dacă societatea ar fi bine organizată, nu ar lăsa pe gazetarii trecuți preste 50 de ani să mai lucre, ci le ar da penzia binemeritată.«

Ialiu Claretie a răspuns:

»Gazetarul este soldat; când îmbătrânește își numără cu mândrie ranele căpătate. Gazetarul trebuie să știe toate. Cel puțin trebuie să-și dea silința a ști toate. Luptând pentru idei, să nu considere ofențele, cu cari este atacat. Firește e grozav lucru, ca într'una să aibă idei nouă, dar e corect ca toată viața să urmărească tendința, de a *propovădui adevărul*.«

Numărul Românilor. În »Călin-darul Poporului« din anul acesta arătând răspândirea poporului român în

răsăritul Europei, am spus, că numărul total al Românilor este preste 11 milioane.

Datul acesta să arată și în »Kleines Koversations Lexicon« al lui Brockhaus din 1906, deși ele să bazează pe numărarea de popor făcută de 7—8 ani, de când iarăș s'a sporit neamul nostru.

Iată cum ne înfățișează cartea amintită datele despre Români:

România	cu 6,392.273	Români
Ungaria	» 2,800.000	»
Basarabia	» 1,323.000	»
Bucovina	» 231.000	»
Turcia	» 214.000	»
Serbia	» 160.000	»
Bulgaria	» 72.000	»
Grecia	» 30.000	»
Istria	» 2.000	»

În Europa întregă 11,224.273 Români

Partea Literară.

Poesii populare.

Culese din Sibiel.

Tu departe, eu departe,
Două dealuri ne desparte
Două dealuri și-o pădure
Și-o cale de două zile,
Pădurea de s'ar usca
Dealul de s'ar surupa,
Din deal să se facă șes
Prin păduri crească ovăș,
Să se vadă sat cu sat
Să văd și eu ce-am lăsat.

*

Foaie verde, foaie fragă,
Rămas bun puicuțo dragă,
Ducema-ș n'aș mai veni,
Plânge-mi și mi dori
Merge-aș nu m'aș înturna
Plânge-mi și mi cânta.

*

Iară foaie verde, foaie fragă
Rămas bun puicuțo dragă,
Eu mă due mândro departe
Tu rămâi cu sănătate,
Ba nu, nu, bădițo bade
La inimă nu mă arde,
Că ți oi fi soț în dreptate.
Nu mă lăsa-acum hulită

Comandantul artileriei Leșești, dar mai periră trei din Moldoveni. Numărul bravilor scădea pe toată ziua. Seara adunându-să pe lângă foc, văzură că au sfârșit și munițiile și merindele.

— Ce este de făcut? tată, întrebă tânărul vânător pe bătrânul, eare, rănit la un picior, stă întins pe o laviță.

— Câți au perit d'ai noștri?

— Zece.

— Și nu mai avem nici praf, nici merinde?

— Nu.

— Dacă-i așa apoi mâni dimineață urcă-te pe poartă și leagă în vârful șăneții un ștergar alb; spune că închinăm cetatea, cu tocmeală să ne lase slobozi să eșim și să ne ducem unde vom voi.

Așa se urmă. Leșii primiră toate condițiile cerute. Oastea să înșiră în două rânduri, lăsând prin mijlocul ei loc ca să treacă garnizoana și poarta să deschisă.

Atunci în loc de o strajă numeroasă, să văzură eșind șase oameni, din care trei

duceau pe umerele lor, pe alți trei ce erau răniți.

— Ce este aceasta? strigă Sobieski răpezindu-să călare înaintea lor. Ce sunteți voi?

— Stejerii din cetate răspunsă bătrânul rănit, din spatele fiului său.

— Cum! atâța sânteti?

— Zece din noi au perit din mila M. Tale.

— Voi ați cutezat a vă împrotivi mie și a-mi omorî atâța viteji? zise Regele. O asta nu să va trece așa! urmă turbat de mânie; trebui o pildă pentru cei asemenea vouă, și pilda va fi groznică și vrednică de faptă. Nu meritați a muri de sabie, ci de ștreang. — Spânzurați-i!

Pe loc ostașii încungiurară pe plăeși, cari depuind jos răniții, își făcură semnul crucei și rezământu-să pe sănețe, să uitau cu nepăsare la pregătirile ce să făceau pentru moartea lor. Ofițerii priveau cu înduioșare această scenă.

— Fie-mi ertat, Sire, zise atunci Iablonovski, apropiindu-să cu respect de Regele

care ședea posomorât și mânios, a arăta M. Tale, că acești viteji n-au făcut de cât datorii lor, datorie patriotică și vrednică de toată lauda, și că au avut norocirea a câștiga făgăduința marelui Sobieski că vor fi slobozi și nesupărați.

— Îți mulțămesc, vrednice al meu tovarș de arme, zise Sobieski ca deșteptat din somn, îți mulțămesc că mai oprit de a face o faptă defăimată. Ai cuvânt; oamenii aceștia s'au purtat vitejește. Să li să dea fie căruia câte cincizăci de zloți. Apoi înturnându-să către Români: »Voinicilor, zise, sunteți slobozi, mergeți în pace, și spuneți copiilor și fraților voștri, că ați avut cinstea a vă împrotivi cincizăci zile Regelui de Poloni.

Indată să face loc Moldovenilor, cari luându-și răniții să îndreptară către munți, în vremea ce oastea să cobora încet la vale ear cetatea cu porțile deschisă purtând pe zidurile sale urmele bombelor dușmănești rămase singură pe culmea înverzită ca un mare schelet de uriaș.

Ca și luna cea ivită,
Ce-i nouă, neîmplinită.

Astă seară-i lună bine
Dar neicuța nu mai vine,
Ori e rău, ori nu e bine
Ori nu-i e grija la mine,
Ori că să mai premeneste
Ori bățul nu și-l găsește
Ori taică-so 'l ocărește,
Ori maică-sa 'l dogenește,
Dogeni-oar frigurile
Ca pe mine dragostile.
Ori maică-sa i-o fi dat
Astă seară de cinat
Dintr'un blid cam nespălat
Și de mine și-a uitat.

Din Sibiu.

Comunicate de M-a.

Foaie verde de săcară
Mi-a venit o veste-asară
Mi-a venit o veste rea,
Că-i beteagă mândra mea.
Nu știu, Doamne, cum aș face
Să mă duc să-o văd cum zace
Cu fața cătră părete
Cu gura friptă de sete.
Și aș călca dealurile
Și-aș aduce leacurile
Și mi le-aș usca la soare
Să pun pe mândra 'n picioare.

Joară lumea pentru mine
Că nu m'a văzut cu nime,
Numai luna dujmăna
Ea zice, că n'a jura:
Că m'a văzut cu mândra
Mai mult sara, ca ziua.

NOUȚĂȚI.

Furtună. Ni s'a comunică, că Miercuri, în 30 Iulie c. pe la amiazi o vijelie cruntă cu fulgere și trăsnete s'a descărcat asupra comunei Foledeu. La o stână trăsnetul a ucis un câne și o oaie, și a făcut puzderii un stâlp, iar în sat a nimerit în o șură, care a luat foc și a ars. Pompierii au contribuit mult, ca focul să nu să răspândească.

Manevrele. »Unirea« scrie: În ziua de sf. Ilie soldații români ai regimentului 31 aflați în Blaj pentru manevre, în număr la vre-o 700, au ascultat sl. liturgie în biserică catedrală. Liturgia a fost celebrată de membrii Venerabilului Capitul. Canonicul Dr. Izidor Marcu a spus o cuvântare pentru soldați plină de învățături. La slășitul sfintei slujbe muzica militară a cântat imnul împărațesc.

Foile în Ungaria. Anul trecut au eșit în Ungaria 1361 de foi. Din foile aceste pe poștă s'au trimis 111 milioane de exemplare, anume în țară 107 milioane, în Austria și alte țări 4 milioane, m-i cu samă nemțești.

Robul și călugărița. În Alsacia s'a întâmplat următorul caz curios: În spitalul robilor din Mülhausen zăcea bolnav un rob, care preste câteva zile avea să părăsească temnița și spitalul. Să însănoțase și i-se sfârșise pedeapsa. Călugărița care îngrijea pe bolnav să îndrăgosi de el intru atâta încât să hotărî să fugă cu robul după ce să va scula și va fi pus în libertate. Așa s'a și întâmplat. Îndrăgostita călugăriță a părăsit pe »surori« și a fugit cu iubitul său. Fuga aceasta a produs mirare în Mülhausen.

Mine de aur în comit. Caraș-Severin. În părțile Făgetului s'au descoperit vine bogate în aur și argint. Intr'o majă metrică de

mineralii s'au aflat 2 gr. aur, 106 gr. argint, 7 kgr. aramă și 17 kgr. plumb. O societate engleză va trimite un om de specialitate la fața locului.

Nenorocire în o mină de sare. La băile de sare din Uioara s'a întâmplat o nenorocire în știolna Ștefania. Știolna aceasta e închisă pentru public și numai băieșilor e iertat să se coboare în afunzimile ei. Săptămâna trecută băieșul de 19 ani Ioan Arieșan a căzut din un unghiu a știolnei în adâncime. Soții lui au voit să-i dea ajutor, dar a fost târziu, căci Arieșan zăcea jos mort, cu trupul zdrobit.

Școală civilă în Abrud. În Abrud să deschide cu 1 Sept. c. prima clasă a școlii civile de băiași și pe rând să vor deschide 4 clase. Școala o susține statul și între obiectele de studiu obligate este și limba latină. Dar limba română?

Prăvălie românească în Feldru. »R. Bistr.« scrie: Cum aflăm, cu ziua de 1 August a. c. și-a deschis prăvălie în frunțașă comună Feldru dl Simion Scridon, un harnic tinăr negustor, fratele protonotarului comitatens din Bistrița, dl Dr. Leon Scridon. — Ii dorim spor frumos.

Iarăș o scornitură. »Magyar Pénzügy« și alte foi ungurești au adus știrea, că sub egida »Albinei« și a »Transilvaniei« din Sibiu (!) și a »Bihoreanei« din Oradea-mare ar fi pe cale a să întemeie în Salonta-mare o bancă românească cu capital societar de 500,000 cor. În cercurile numitelor bănci — precum aflăm — nu să știe nimic de o astfel de fondare.

Iarăș o scornitură de a foilor ungurești.

Un lunatic. Un lunatic, sau cum zic doctorii, un bolnav de isterie dela spitalul din comuna Pantelimon (lângă București) în fiecare seară la orele 11 ese pe fereastră și umblă pe acoperișul spitalului, să urcă pe un stâlp de lamă înalt de 5 metri și apoi umblă de-a lungul etagiului de sus, lat de o palmă, încoace și încolo cu siguranță umitoare, făcând adeseori gesturi cu mâna spre lună. Mulți oameni au văzut cu ochii lor această priveliște. Cam pe la orele 12 lunaticul să întoarce pe acelaș drum la fereastră odăiei sale și pe fereastră în odăie, unde să culcă. Dimineața nu știe nimic despre cele ce făcuse.

Fundațiunea Șuluțană. »Unirea« scrie: Ultimul cercular metropolitan publică socotelile fundațiunii Șuluțane pe 1906 trecute prin Directoriul acelei fundațiuni. Extragem câteva date: din domeniul a intrat ca venit preste 58 mii cor. s'au împărțit stipendii 8028 cor. pensii aproape 4700 cor. salarii 2600 cor. Averele în hârtii de stat și private preste 180 mii cor. realități 815 mii (Cenade, Vidrasău, Someș Odorheiu, Spring și Blaj). Averele curată 981 mii cor.

O fetiță frumoasă, drăguță, o față de copil radioasă de sănătate, ce ademenitor ne privește, pe care însă o privim desamăgiți, dacă în gura surizândă deschisă, zărim un șir de dinți stricați și desfigurați de boală. Și cât de ușor să poate evita îmbolnăvirea dinților prin o îngrijire rațională. Spre acest scop să recomandăm un mijloc de curățit dinții, întotdeauna proaspăt, nesupus disomponerii, cu efect de desinfectare. Un mijloc de curățit dinții, în tuburi, cum e Kalodontul lui Sarg, întrunește calitățile de mai sus. Kalodontul împropătează gura, întărește ginginii și face dinții curați, albi și sănătoși.

Din nebăgare de seamă. Din Beiuș să scrie »Luptei« următoarea întâmplare:

Vasile Șerban, econom în Kebast, mergea cu tinera sa soție la satul vecin, în pădure să întâlnească cu gornicul, care le arată pușca ce o cumpărase de curând. Șerban luă pușca în mână și cum o ținea cu feava îndreptată spre femeie, pușca să slobozi, nimerind glonțul chiar în inimă pe nefericita nevastă. Un țipăt desperat și să slărși. S'a

pornit cercetare contra soțului care a fost arestat. — Decâteori nu s'a spus, să umblăm cu mare grijă cu arma!

Reprezentările teatrale ale dlui Bârsean. După Săliște, cum am vestit, dl Zacharie Bârsean a dat săptămâna trecută trei reprezentații la băile dela Sângeorgiu (l. Năsăud) cu succes excelent.

Dl Bârsean va da reprezentații în următoarele locuri în vara aceasta:

Vineri, Sâmbătă, 9 și 10 Aug. st. n. în Hunedoara.

Duminică, Luni, 11 și 12 Aug. în Hațeg.

Sâmbătă, Duminică, Luni, 17, 18, și 19 Aug. în Oravița.

Joi, 22 Aug. în Bezoviciu.

Sâmbătă, Duminică, 24 și 25 Aug. în Arad.

Luni, 26 Aug. în Dobra.

Miercuri, 28 Aug. în Lipova.

Sâmbătă, Duminică, Luni, 31 Aug. 1 și 2 Sept. în Blaj.

Sâmbătă, 7 Sept. în Sighișoara.

Duminică, 8 Sept. în Mediaș.

Miercuri, 11 Sept. în Deva.

Sâmbătă, 14 Sept. în Brad; venitul acesteia să va da gimnaziului din Brad.

Duminică, Luni, 25 și 26 Sept. în Abrud.

Sâmbătă, 28 Sept. în Bistrița.

Dela Bistrița dl Bârsean va pleca la Sibiu, apoi la Brașov și mai târziu în Bucovina.

Muzeul Slovacilor. În Turoc S. Mărtin a fost deschis Miercuri, în 7 Aug. c. noul palat al Muzeului slovac, ridicat de »Societatea muzeului slovac«. Cu acest prilej s'au dat serbări frumoase, cari și-au luat începutul Marți în 6 c. Au fost de față oaspeți din toate părțile Slovacimii, apoi mulți și din Boemia și America.

Notari noi. La cursul notarial din Becicherecul-Mare, în acest an dintre 49 candidați au depus examenul cu succes foarte bun și românii următorii: Nicolae Albani, Alexandru Gabor, Sâmbăta, cottul Făgăraș; Iuliu Dragonescu, Zolt, cottul Caraș-Severin; Zaharie Epure, Rucăr, cottul Făgăraș; și Atanasie Gavrilăscu, Sistarovăț, cottul Timișului.

Români, Croați și Unguri. La lucrările electrice dela Somesul rece (din sus de Cluj) s'a iscat din discuții de naționalitate ceartă, pe urmă o aprigă păruială între lucrătorii români, croați și unguri. Trei lucrători au fost răniți de moarte. În toiul bătăii au sosit gendarmii din Rechetău, cărora lucrătorii s'au împotrivit. După ce însă gendarmii au pușcat în aier, s'au predat și au fost desarmați. Cei răniți au fost duși în spital, iar 4 lucrători croați, legați în lanț, au fost duși la Cluj. Acum soviniștii din Cluj își pot răsbuna asupra lor pentru Supillo și ceilalți Croați »rebeli«.

Pentru gimnaziul din Brad să continue contribuțiile din toate părțile. Să dăruiesc sume mai mari și mai mici, după putință. Intre altele »Auraria« banca din Abrud a dat pentru gimnaziu 200 cor. Galacteon Șagă protop în Reghiu, 100 cor.

A ieșit în tipar o broșură: Vasile Măciucașul și Din iobăgie, d. I. Bota, Blaj, 1907 Pretul 20 bani. Sunt doue povestiri plăcute.

Cununie. Susanna Bolboacă (Rediu) și Iulius Schiopu (Cluj) își serbează cununia la 11 Aug. st. în biserica gr.-eat. din Rediu.

Alegeri de preoți. În Sibiu, suburbiiul de jos, s'a făcut alegerea de preot Duminecă în 4 August c. Majoritatea voturilor a întrunit-o dl Octavian Murășan, din Sebeșul săsăsc.

— Dl Octavian Albani, teolog, a fost ales în ziua sf. proroc Ilie cu unanimitatea voturilor (59) de paroch al parohiei Bărăști, cu fiilele Dumăști și Lungșoara. (comit. Hunedoara).

Goană după trelecolorul românesc. Jandarmii din Pecica-română (comit. Arad) au văzut într-o zi de târg mai multe brăne în trelecolorul românesc expuse spre vânzare în șatra unui Slovac. Jandarmii au confiscat brănele și au arătat pe Slovac de-regătoriilor.

Spargere ziua. În Reghinul săsesc, în una din zilele trecute la amiază au fost sparte două bolte, până ce personalul s'a dus la prânz. S'au furat preste 300 cor. Hoții încă n'au fost aflați.

Moartea metropolitului Bosniei. Săptămâna trecută Sâmbătă sara a încetat din viață la Abazzia, în urma unui atac de gută, metropolitul sârb ortodox al Bosniei Nicolae Mandici. Repozatul a fost de 67 de ani.

Alegere nimicită. Scaunul protopresbiterial al tractului Făgăraș, — după cum scrie »Țara Olt« în ședința ținută la 13 Iulie st. n. a. c. a nimicit alegerea de preot din parochia gr.-or. Părău, din cauze grave.

Ne mai pomenit. Ni să împărțește, că plugarii, negustorii și meseriașii români din Armeni (Örményezékes, cott. Alba inf) voind să întemeieze o însoțire de binefacere și culturală, au votat statutele și le-au înaintat ministrului spre întărire. Zilele aceste au fost înștiințați, pe cale oficială dela comitat, că ministrul prin rescriptul de sub Nr. 69863/907, cu datul 1 Iulie a. c. nu aprobă statutele, fără să li să arete mottoul.

Intrebăm, cum să poate ca în un stat de drept, cu guvern liberal (!) modern, să se întâmple un asemenea lucru? Ori poate fiindcă însoțirea e românească? Noi presupunem, că cei dela cârmă să vor fi luat după informațiile date dela comitat, iar că cum vor fi fost aceste informații ne putem închipui: az o'áhok ne gyűlésezzenek!

Fruntașii din Armeni să nu lase lucrul baltă, ci să umble a afla motivele neaprobării și să înainteze de nou statutele la ministru.

Apel pentru o biserică arsă. În ziua sf. Rusalii sara la 9 ore — fulgerul lovind biserica noastră, din parochia gr.-cat Zalnok, am suferit o daună mare — conziderând că comuna noastră e situată între dealuri neroditoare, din care cauză poporul e foarte sărac, în genere cunoscut ca cel mai sărac popor în întreg comitatul nostru, din propriile puteri abia și-ar putea repara biserica, drept aceea purcezând din cuvintele Evangheliei »că cel ce va da întru numele meu însuțit va primi« ne întoarcem cătră inimele milostive cu aceea smerită rugare: ca să se îndure a ajuta biserica noastră cu obolul lor. Toate darurile să se trimită la adresa senatului bisericesc subscris — să vor cuita pe calea ziaristică, iar numele marinosilor binefăcători să vor scrie în cartea de aur (pomelnic) a bisericii, carea să cetește în sărbătorile celea mari în fiecare an după sf. slujbă în biserică. O nădejde viuă ne nutrește, că creștinii buni nu-

și vor uita de locașul lui Dumnezeu ajitorând biserica noastră cu prestațiunile lor. Zalnok (p. Nagy Derzsida) în 27 Iuliu 1907. Pentru senatul bisericesc: Ioan Butean, preot. Vasile Iunjian curator primar.

Direcțiunea institutului de credit și economii »Racoșana« din Șeica-mare, în ședința ținută la 31 Iulie a. c. a decis urcarea etalonului la depuneri dela 5% la 5 1/2%, după care plătește și darea direcțiunea.

Pe jos prin întreaga Europă. »Voința Pop.« scrie: Vineri, la 2 August a. c. au sosit în Cernăuț studentul în drept Român Constantin Ionescu și tovarășul său V. Ionescu, cari în urma unui rămășag de 20.000 fenci au să cutriere pe jos toată Europa în decurs de doi ani. Au împlinit deja 13 luni și au trecut prin Serbia, Bosnia, Slavonia, Croația, Ungaria, Austria, Holanda, Svițeria și Belgia ș. a. Ambii au început călătoria cu 1.25 franci bani gata și să susțin prin vinderea de cărți ilustrate. De aici pleacă spre Rusia.

Soția și mama deputatului Dr. Vlad date în judecată. Procurorul din Deva a dat în judecată pe soția și pe mama deputatului Dr. Aurel Vlad precum și pe preotul Lula, pentru că la examenul din Bobâlna ar fi »agitat« contra Maghiarilor. Iată cuvintele încriminate: Preotul Lula a zis cătră învățătorul: »Elevii ar face mai bine să răspundă românește. Răspunsurile în ugrește n'au nici un rost, căci băieții sunt cu toții români și nu știu ce vorbesc ugrește«. Dna Aurelia Barișiu, mama dlui Dr. Vlad, a zis când școlarii au salutată-o cu »Isten hozott«: Cum, așa se salută românește? Iar dna Ana Vlad când unul dintre elevi a amintit de coroana ungară și țerile ei i-a pus întrebarea: »Ce-i aceea Coroana ungară? E ceva de mâncat sau ce?« dorind să se convingă dacă elevul știe ce vorbește. Să știe că doamnele pomenite au fost pedepsite și pe cale administrativă la 100 cor. amendă pentru »scandal scolar«. Lumea românească așteaptă cu mare interes rezultatul procesului.

Inmormântarea patriarhului Ban-covici s'a făcut Duminecă, cu mare ceremonie. Au pontificat trei episcopi: Nicolici, Savici și Gruici și au slujit vre-o 50 de preoți. Popor a fost la 10—15 mii.

La »Fondul de 20 bani« al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: Marcu Jantea, paroch în Ocna Sibiului și soția sa Elena n. Imbăruș 2 cor. Petru și Nicolae Trădache, în amintirea mamei lor Lina Trădache 1 cor. Mihail Ganea, paroch (Veneția-inf.) 2 cor. 88 bani, Florian Bologna, paroch (Marpod) 40 bani, Basiliu Necșa, paroch (Apoldul-superior) 1 cor., Nicolae Gavrea, paroch (Bendorf) 2 cor. George Sârbu, sodal lăcătuș în memoria bunicii sale Eva Stoica n. Poplăcean 1 cor. și V. Tordășianu, asaser consist. 10 bani.

Gligor Pop, sodal pielar în amintirea tatălui său reposat Ioan Pop, din Brusturi, 1 cor., Victor Tordășianu, prezident, din vânzarea nrului 13 al »Foaii interesante« 5 cor. Constantin Oancea paroch și soția sa Valeria n. Aron, din prilejul începerei zidirii bisericii din Coara (tract. Sebeș) 40 bani și Dr. Alexandru Vasile, adv. 40 bani. La fondul »Masa învățăcelilor meseriași«, învățăcelul tipograf Toma Chirca și dna Marița Nicolescu (București), fiecare câte 1 cor.

Mai departe din tristul caz al înmormântării mult regretatului paroch Leon Popescu, fost paroch în Deda, prietinii și stimătorii repositului au făcut următoarele daruri: Oitean Petruca, cantor în M. Cuesdiu, Mihail Todea, paroch în Idicel, Alexandru Oitean, paroch în Jăbenița, George Căzun, paroch în Filea, Ciril Dumbrava, preot în Murăreni, Dr. Ioan Harșa, adv. în Reghin, Iosif Popescu, paroch în Dumbrava, N. Doroiteiu, inv. în Murăreni, Ioan Cofar, inv. în Ibănești, Dum. Cofar, inv. în M. Cuesdiu, Octavian Petra, teolog din Ibănești, Emil Mateiu, inv. în Idicel, Eremie Lădășan, teolog, din Săcal, Dio-

nisie Radu, paroch în Nădaș-rom., Alexandru Nicolescu, paroch în Meșterhaza, Pavel Șendrea, inv. în Râpa-sup., Ioan Dama, paroch în Săcal, Iosif Popescu, director la banca »Mureșana« în Reghin, Galacteon Șagău, protopop în Reghin, Gregoriu Nicoară, capelan în Ibănești, Nicolae Gliga, paroch în Râpa-sup. Vasiliu Mateiu, paroch în Râpa-inf., Gavril Maier, paroch în Toplița-rom., George Maier, paroch în Toplița rom., Ioan Fmcu, notar în Deda, Ioan Borșan, inv. în Deda, Dr. Tilea medic în Toplița, G. Maier, inv. Reghin, fiecare câte 20 bani, Nicolau Nașcu, paroch Răstoșnea 22 bani, Dr. Ioan Popescu, adv. în Reghin 2 cor., Dna Iuliana Nicolescu, preoteasă în Meșterhaza 2 cor., Emilia și Ioan Silágyi câte 20 bani, în total 10 cor. 42 fileri.

Asociațiunea națională din Arad, întemeiată la 1862 care de un timp începe a deșvoltat puțină lucrare, cum aflăm să va deștepta la o nouă viață, începând de nou lucrarea pe terenul cultural-literar, — lucrare așteptată și dorită mult de publicul românesc. Spre acest scop adunarea generală este convocată în Arad.

Judecata poporului. În Ūrmös (lângă Sighișoara) poporul din comună a atacat pe neguțătorul și birtașul Szilágyi Sándor și l-a omorit. Szilágyi a fost formal osândit la moarte, deoarece poporul a ținut înainte mai multe sfătuirii în privința aceasta. Szilágyi era usurar și poporul de aceea era mânios pe el. Acum a cerut el comasația hotarului și poporul văzându-să stricat rău prin aceasta, s'a hotărât să-l omore. Femeia lui Szilágyi s'a ascuns și așa a scăpat cu viața, dar de frică a nebunit. S'a introdus cercetare și gendarmii au prins până acum 40 de oameni.

De boalele de vară,

cari provoacă spaimă, cum sunt: vărsare, diaree, catar de intestine etc. spre a scuti pe iubii ei, mama nu poate decât cunutrarea cu făina pentru băieți »Kufek«. Deslușiri mai de aproape asupra nutririi și îngrijirii copiilor cuprind broșura »Der Säugling« de un medic de copii, care să capătă gratis în localurile de vânzare sau la R. Kufek, Viena 1.

175 2—

Producțiuni și petreceri.

IN SĂLIȘTE.

Tinerimea studioasă din Săliște își va ținea obicinuita petrecere de vară în 29 Iulie v. (11 August st. n.) a. c. Locul petrecerii: »Netedul«, la caz de timp nefavorabil: sala școlai. Să roagă deci și de astădată pentru binevoitorul sprijin al P. On. Public. Prețul de intrare benevol. Inceputul la 1 ore d. m. Invitări speciale nu să fac. Venitul curat e destinat pentru procurarea unui »skiopticon« pe seama despărțământului Săliște al »Asociațiunei«.

Să poate căpăta în tot locai

88 25—42 a lui Sarg
cromă de dilați neinounjarat de lipsă, păstrează
dintii curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACTIEI ȘI ADMINISTRATIEI.

Cetea. La »As.« nu e decis încă. Ofertul să trimită la admin. »T. R.« cu marca »Esistență«. Manuscript la noi n'ai lăsat; poate altundeva.

P. în F. săs. și G. în R. Urmează scrisoare.

P. B. în S. M. Balada e cunoscută, a fost publicată. Despre celelalte Vă scriem.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografiei« Henric Meltzer

Suferinzilor de vătămătură!

Cea mai nouă invenție a lui Keleti însemnă o mare schimbare în chestia legătorilor la vătămături!

Legătoarea-Keleti pentru vătămături c. și reg. privilegiată, cu pelotă pneumatică de gumi reține fără durere și cea mai veche vătămătură!

Nenumărate scrisori de recunoștință dela cei mai vestiți medici și profesori de specialitate din țară și străinătate!

Prețul: pentru o latură Cor. 12.— pentru ambele laturi Cor. 24.—

În institutul meu artistic ortopedic existent de 25 de ani, să fac în execuție tehnică perfectă sub controla

unui medic specialist practic din capitală.

picioare și mâni artificiale

97 B 4—18 pentru cei amputați.

Cei cu corpul gârbov! Corset artificial după sistemul Hessing și toare-drept, corsete de egalare cu vatare de aier etc. Așezare excelentă! Fără împovorarea corpului!

Mașine de mers și de sprijină la șolduri, la apăreri de genunchi și pulpe după principiile chirurgiei moderne! Sub conducerea personală a unui medic excelent din capitală (orthoped-specialist.)

Bandage pentru buric, ciorapi de gumi pentru vine cu cărcel, suspensorii, legători de burtă, la dureri de stomach, rărunchiu mutăcios, vătămătură de buric și pântec atârnat.

Legători pentru menstruațiile Innare, sprituri pentru domni și dame, irigatoare etc. cum și toți articli igienici aparținători îngrijirii și confortului bolnavilor cu prețurile originale de fabrică.

Cereți gratis și franco listă de prețuri cea mai nouă a fabricii provăzută cu 3000 de ilustrații.

I. KELETI BUDAPESTA IV. Koronaherzegutca 17.

(În claustrul ordului servitorilor p. p.)

Fabrica: Koronaherzegutca 14. Înființată în 1878. Expedirea cea mai directă! — Scrisorile de comanda să nimicească — eventual să returneze!

Moară de vânzare.

În comuna Săliște (comitatul Sibiiu) să vinde de tot **moara luncii**, cu două petri de măcinat și cu sate, este loc pentru joagăr; să poate face și piua și mașină de aer.

Doritorii sunt rugați a să adresa la dl

177 1—2

Stan Sterlea
Szelistye (Szben vm.)

Căsătorie!

Un tinăr (june) econom, care dispune de o avere de 20.000 coroane, dorește a face cunoștință cu o fată din casă bună, harnică, econoamă, cu zestre până la suma de 6000 coroane.

Ofertele să se adrese redacțiunii »Foi Poporului« sub numele (marca) »Căsătorie«. 173 2—3

Subscrisul măestru de rotărie din Sebeșul săs se primește imediat o calfă, precum și doi învățacel.

Doritorii de a să angaja să se adreseze la

Ioan Bojita,
măestru rotăriu

165 3—3

Szászsebes, Strada Suseni Nr. 8.

Un băiat

să primește ca învățacel în Jimblăria lui

171 2—2

Stefan Moga
Sibiiu, strada Trenului Nr. 4.

Garnituri de mașini de îmblătit prima calitate, mânate cu locomobile (motoară) de vapor și de benzin, să capătă în prețuri ieftine, pe plătiri și în rate favorabile la:

SAM. WAGNER

Prima turnătorie de fer Sibiiiană, fabrică de mașini agricole, atelier de mori și prăvălie de fer.

Sibiu (Nagyszeben) Târgul fânului Nr. 1.

Tot acolo să primește ca practicant un băiat dintro familie bună, având școală corăspunzătoare.

160 4—4

La toți proprietarii, economii, morarii etc.

O forță de lucrare bună, ieftină și sigură ofere

locomobilele original „Otto Petrolin“.

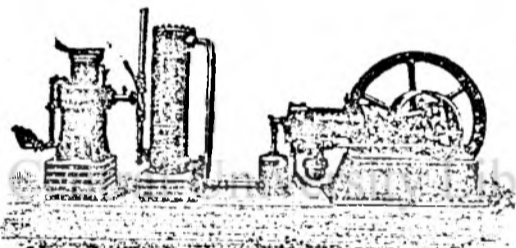
Sunt neîncunjurat de lipsă la treerat!

157 5—28

Gata imediat pentru lucrare! Nu sunt scâtei! De aceea nu e pericol de foc! Nu să recere mașinist cu esamen! În Transilvania și Ungaria la dorință să pot vedea puse în lucrare »locomobile Otto« ale noastre.

„Motoarele Otto“ originale în legătură cu întocmirile de Gaz sugativ

după sistemul nostru. Cea mai ieftină forță de lucrare pe lângă întrebuintare de cărbuni, bruni sau cocs de gaz, kaumagit sau cărbuni de lemn, ca material de foc.

Preste 150.000 de forță de cai! pusă în lucrare de astfel de întocmiri ale producției noastre.

Motore Rohol!

Langen & Wolf,
fabrică de motoare
VIENA X. Laxenburgerstr. 53.

Representant general
Andrieu Török
fabrică de masini, în SIBIIU.

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiiu

8 27—52

— Intemeiată la anul 1868 —

În Sibiiu, strada Căsnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune, edifici de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 94,975.294 coroane. Capitale asigurate asupra vieții: 9,293.195. coroane

Dela întemeiere institutul a solvit: pentru despăg. de incendii 4,295.120-15 c. pentru capitale asig pe viață 3,760.810.21 c.

Oferte și ori-ce informații se pot primi dela:

Direcțiunea în Sibiiu, str. Căsnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate Țările Române.

I. CORNEL DEMETER

farmacist în SZÁSZVÁROS.

PREPARATE MEDICINALE

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici și sunt recunoscute de cele mai bune!

Dolicin contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catharului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. La copii și copile contra tusei măgărești are efect admirabil. »Dolicin«-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul, iar flegma o disoluează și astfel mai ușor să-și rupe. Ferbintel le și esudatul de noaptn înceată; mărește greutatea corpului și deci contribuie mult la însănătoșire. Prețul 1 Cor. 20 fil și 2 Cor.

Prav contra durerii de cap. Foarte bun și în cazuri de influență. Prețul 1 Cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor de cap, dinți și nervii, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 Cor. 20 fil. și 2 Cor. — Modul întrebunțării: Părțile corpului unde să simt dureri, să freacă bine seara, apoi să așează în pat și să acopere bine.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, mistuirea rea, catharul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, zgârciurile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 Cor. 20 fil. și 2 Cor.

Laxon. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburii, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de inchiderea scaunului, numai decât să comande »Laxon« purgativ. Prețul 1 Cor.

Kaljodsarsapari. Mijloc excelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor, precum la răgușală sifilitică, dureri de oase, excese și bube-zgrăbunțe pe față, nas sau pe ori-ce parte a corpului, — ba chiar și la ranele sifilitice 1 sticlă 2 Cor. Esență contra bătăturilor (ochi de găină) 80 fil. Prav contra opăritului la copii. 60 fil. Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 fil. Unsoare contra rînelor. Cu efect sigur și rapid, 1 Cor. 20 fil. Picuri pentru ochii. Are efect sigur în privința conservării și vederii al ochilor. Aceasta întărește ochii, slăbiți delăturează roșiala, și celor slabi de vederi le întărește vederea. 70 fileri. Pilule laxativ purgative. La caz de incuierea scaunului și regularea acestuia, 70 fil. Demibrom, contra insomniei (la amețeli de cap) și neliniște nervoasă, 2 Cor. 60 fileri. Unsoare de casă. Mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt bube, umflături, pecingini și alte rane, 1 Cor. Liq. de fer. La copii și la mari contra anemiei, slabi de sânge, slabi de corp — și rămași în dezvoltare. Contra palidității la față. Prețul 2 Cor.

Pentru insecte. Pravuri pentru pucei și alte insecte, 20, 40 fileri. — Pentru stelnite 40. 80 fileri. Contra molilor, 1 pachet 40 fileri. — Hârtie de muște, 10 fileri.

Syrup de zmeură: Un coli poștal de 5 chilo 6 Cor. 50 fileri. 158 2—4

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de primă-
vară în mare asortiment

noutățile

sozite chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe englezești,
francezești și indigene, din cari
se escută după măsură cele mai
moderne vestimente presum: Saeko,
Jaquette, și haine de salon, cu
prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită
noutățile de stoffe pentru pardă-
siuri și »Raglam«, cari se află
totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenșilor con-
fecționare în atelierul meu lăz per-
mit a atrage deosebita atențiune a
on. domni preoți și teologi absolvenți

în cazuri de argență confecțio-
nez un rind complet de haine în timp
de 24 ore. 27 26—

Săcară nouă

cumpără

Stefan Moga

SIBIU, strada Trenului Nr. 4.

170 2—3

În interesul propriu
damele și domni

și acoper lipsele în

confecțiune de dame, domni și băieți
în prăvălia de articli de confecțiune

R. GRÜNBERGER

Plata mare Nr. 3, în noul palat al Institutului Bodenkredit

= Cel mai bogat asortiment, articli cei mai fini. =

Prețuri strict fixe.

Cu distinsă stimă

== **R. GRÜNBERGER** ==
prăvălie de articli de confecțiune.

Mare asortiment în mantale pentru teatru și soarele.

De vânzare

să află în Ocna-Sibiului, în strada Lungă
Nr. 297 (vis-à-vis de »Pretoria«) o casă cu
curte, cu 4 odăi, 2 culine (de iarnă și de
vară) și cu șură, grajd, cotețe și alte clădiri
economice. Informații mai de aproape dă
proprietarul

Harró János a Károlyé
Ulița Lungă Nr. 297.

169 2—2

La »Cizma roșie«

Vasilie Bann

Sibiu

strada Ounei Nr. 7. — strada Faurului Nr. 16.

în casa sa proprie »La cizma roșie« cel
mai mare deposit de încălțăminte pentru
bărbați, femei și copii. Pentru provincie co-
mandele să trimit recomandate, la cas de nu
corăspund, să primesc îndărăpt în schimb.

164 3—24

Picuri castorei

cari alungă vânturile, alină sgârciurile

Un mijloc care s'a valorat din anul
1884 și care deșteaptă apetitul și pro-
movează mistuirea. 143 8—25

Prețul per sticlă Cor. I.

Mai puține de 2 sticle (Rambursă Cor.
2,50 incl. lădița) nu să trimit pe postă.

A să procura prin:

Farmacia lui IULIU BITTNER
în Gloggnitz (Austria de jos).

Să caută un băiat

ca învățacel în condițiuni foarte bune; învăță-
cei mai mari să primesc de 2 ani, în franze-
laria-covrigăria lui

176 1—2

Petru Moga

Sibiu, strada Poplăcii Nr. 1.

Jodella

(Uleiul de pește al lui LAHUSEN).

Cel mai bun, mai cu efect și
mai plăcut uleiul de pește.

Acest ulei formează sânge,
inoiește sucurile, deșteaptă apeti-
tul și ridică forțele corporale în
timp scurt. E de recomandat cu
deosebire oamenilor slabi, apoi co-
piilor rachitici (boală engleză) scro-
fuloși, slăbuți, remași îndărăpt în dezvoltare sau
la învățatură. Prețul: Cor. 3.50 și 7.—

Cura să poate începe în ori-ce timp, fiind-că
să capătă totdeauna proaspăt.

Singurul fabricant: 172 2—10

Farmacistul **Wilh. Lahusen, Brema.**

Fiind imitații, să fim atenți la figura de ală-
tura și la numele »Jodella«. Toate celelalte prepa-
rate ca neveritabile, sunt a să respinge.

Depozit în toate farmaciile din Sibiu.

Fiecare imitație e punibilă!

Singur veritabil e numai
balzamalul lui Thierry

cu marca verde de călugărită. 12 sticle mici sau 6
duple sau o sticlă mare specială cu închizătoare
patent Cor. 5.—

Alifie de centifolii

Scutit prin lege!

a lui Thierry

contra tuturor ranelor, aprin-
derilor, rănilor etc. 2 bbr-
cane Cor. 3.60. Espedare nu-
mai cu rambursă sau trimiterea
banilor înainte.

Aceste două leacuri de casă
sunt cunoscute de cele mai
bune și renumite.

Comandele să se adreseze la
Farmacistul

A. THIERRY în Prograda
lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Depozit în cele mai multe far-
macii. — Broșuri de mii de
scrisori originale de mulțăminte,
gratis și franco.

179 44—52

Allerleicher Balsam
von A. Thierry in Prograda
A. Thierry in Prograda
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

500 Coroane plătesc celui-ce ar mai
căpăta vre-odată durere
de dinți ori li va miroși gura după-ce va folosi apa
de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fl. Pentru
trimitere franco 95 fl. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler
Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: in farmaciile:
in Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cisnădiei 59;
năița Turanului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia
Tentach; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei.
In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-năcese: far-
macia Lederbilger; Sighisoara: farmacia lui Ligner.
Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți
a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine
plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimite
7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco. 5 24—

Carol Albert

croitor de cavaleri
Sibiu
Strada Faurului Nr. 2

recomandă p. t. publicului

●● noutățile ●●

sosite chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe englezești,
francezești și indigene, cu de-
osebite deposit mare de stoffe
englezești, din cari se execută
după măsură cele mai moderne
vestminte, precum: Sacko, Ja-
quete, frăcuri și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

In casuri de urgență confec-
ționez un rind complet de haine
in timp de 24 ore.

159 46—52

Cea mai bogată baie feruginoasă in acid car-
bonic și baie de nămol, hidroterapie națională,
cură de zăr și lapte

DORNA

in Carpații Bucovinei

stație a căilor ferate, situată la confluența Dornei
și Bistriței-aurie, 14 ore depărtare dela București
și 11 ore depărtare dela Liov.

Palate monumentale de cură, apaducte din
isvoare alpine, canalizație, lumină electrică, cale pen-
tru biciclete, de două-ori pe zi concerte ale muzicii
militare dela regimentul din Bistrița, excursiuni in
România, Transilvania și Ungaria apropiată cu tră-
sura, călare și plute. Succese splendide la boale de
nervi, boale femești și cele de inimă, la anemie
arteriosclerosă și exodate. Prospekte gratis. Infor-
mațiuni medicale să pot lua la medicul stabiliment
tului de băi cons. imp. Dr. Arthur Loebel.

120 13—15

Marca de scutire: „Anker“.

214 39—40

Liniment. Capsici comp.,
substituire pentru
Anker-Pain-Expeller

este un mijloc de casă de mult probat, care
se folosește mai mult de treizeci și șapte de
ani ca ungere sigură la podagră, reuma-
tism și răceli.

Atenție. Din pricina imitațiilor de mai pu-
tină valoare, la cumpărare să fim
precauți și să primim numai sticle originale
in șutule cu marca de scutire Anker și cu
numele Richter. Cu prețul de 80 fl., O. 1.40
și C. 2.— să capătă in toate farmaciile; dep.
princ. la Iosif Török, farm. in Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ in Praga
Strada Elisabeth Nr. 5 nou
Eспедиție zilnică.

Pentru tipar responsabil Henrie Meltzer.

Cea mai renumită bere

a fabricii de bere

Anton Dreher soc. pe ac. in Köbánya (Steinbruch),

este de recomandat in deosebi onor. p. t. public.

Să capătă in cele mai multe neguțatorii mai bune.

Depozit principal la

M. Samuil Rubinstein, Sibiu.

67 19—

PRAFUL-TIRGRAM,

este singurul mijloc, care pustiește rapid și radloal toate insectele;
in sticlă să capătă cu 30—60 bani, 1 și 2 coroane.

TINCTURA TIRGRAM

numai contra steințelor, in sticle să capătă cu 40—80, 1.20, 2.60
și 5 cor. in toate dregheriile mai bune, in băcării și in neguț-
atorii de vâpșele, unde sunt afișate placate-tirgram. Să ne
notăm numele: »TIRGRAM« Fabrica: Bpesta,

159 4—20

IV. strada Károly-utoza 1.

Industrie indigenă!

Prima fabrică transilvană de stearin și săpun,

dela preluarea conducerii ei de către institutul „Vereinsbank“ ardelean, de nou
adiustată și provăzută cu cele mai moderne mașine, livrează toate soiurile de lumină de
stearin, cum și ca specialitate deosebită

săpun de spălat neutral,

praf veritabil de săpun și diferite alte soluri de săpun

in o calitate așa de escelentă, încât aceste pot susținea comparația cu ori-ce produse de
concurență, chiar și cu cele din străinătate.

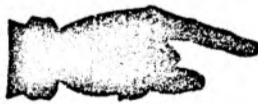
Noi recomandăm deci procurarea acestor produse indigene, cari escelează prin
bunătatea și vrednicia lor.

22 14—

Prima fabrică transilvană de lumină.

In atențiune binevoitoare!

Fiecare artist și specialist are ocașie de a putea alege un bun

Clavir,

Mignon,

Pianino,

Harmonium,

in salonul de clavire al lui F. A. Kauffmann și să recomandă cu căldură clavirele
ou mecanică de repetiție cu deosebire acelor pianști, cari știu prețul modul de joc
foarte neted, ușor, favorabil in măsură mare pentru batera și tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiție este indispensabilă nu numai pentru ori-ce sală mai
mare de concert, ci s'a dovedit și ca foarte durabilă și cu deosebire foarte rezistentă
și contra influențelor externe, »praf« etc.

In salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN, Piața-mare nr. 14. (in vechiul
edificiu al comandei de corp), intrarea in Armbrustergasse.

Sunt in toată vremea in deposit clavire folosite, trase de nou cu piele, și să
iau reparaturi de specialitate de ori-ce soi in escuția cea mai solidă.

10 14—

Tot acolo

»representanța exclusivă« pentru Transilvania a firmei: F. Robert Reinhold, pro-
prietarul mai multor distincții înalte și membru al comitetului școalei societății fabri-
canților de clavire din Viena.

Cerneala de imprimat Otto Baer, Drezda—Budapesta.